

Молодий англійський дворянин Олівер Мандевіль, що подорожував по Італії задля освіти, одержав у Флоренції звістку, що батько його, сер Вільям, відійшов у кращий світ. З важким серцем, ллючи рясні сльози, сер Олівер попрощався з синьйориною Маддаленою і, заприсягшись, що повернеться чимскоріше, вирушив зі слугою в напрямку Генуї.

На третій день дороги, саме коли вїздили до якогось сільця, вони попали під велику зливу. Сер Олівер сховався з конем під старим берестом і сказав слугі:

— Паоло, піди глянь, чи нема тут якогось albergo[240], де б можна переждати дощ.

— Для слуги й коня albergo за рогом, — озвався чийсь голос у нього над головою, — а ви, кавальєре, виявите мені честь, прихистившись під моєю скромною покрівлею.

Сер Олівер скинув капелюха й звів очі до вікна, з якого йому весело всміхався старий огрядний патер.

— Vossignoria ге verendissima[241], — ввічливо відповів юнак, — ви аж надто ласкаві до чужинця, що покидає вашу прекрасну країну, обтяжений вдячністю за все те добро, що ним його так щедро обсипали.

— Bene[242]. любий мій сину, — сказав священик, — та коли ви ще хвилинку балакатимете, то змокнете до рубця. Будьте ж ласкаві злізти зі своєї кобили, та хутчіш, бо ллє, як із ринви.

Сер Олівер здивувався, коли moliу reverendo parocco[243] вийшов на ганок зустріти його: такого маленького патера він ще не бачив. Уклоняючись, він мусив схилитися так, що йому аж кров ударила в голову.

— Е, годі вам, — сказав священник. — Я простий собі францісканець, кавальєре. Мене звуть падре Іпполіто. Гей, Марістто, принеси нам ковбаси й вина. Ось сюди, добродію, тут страшенно темно. Ви inglese[244], правда? Знаєте, відколи ви, англійці, відійшли від святої римської церкви, вас тут в Італії стало повно. Я розумію, синьйоре. Вам, мабуть, нудно вдома. Чуєш, Маріетто, цей добродій — inglese. Бідолашечка, такий молодий, а вже англієць! Уріжте собі оцієї ковбаси, синьйоре, це справжня веронська. Я вам кажу, що до вина нема кращої за веронську ковбасу, і хай собі болонці запихаються своєю мортаделлою. Завжди беріть до вина веронську ковбасу й солоний мигдаль, любий сину. Ви не були у Вероні? Шкода. Божественний Веронезе був родом звідти. Я також веронець родом. Гарне місто, синьйоре. Його називають містом Скалігерів. Ну, як винце, добре?

— Gracia[245], падре, — промимрив сер Олівер. — У нас в Англії Верону називають містом Джульєтти.

— Та що ви кажете! — здивувався падре Іпполіто. — А чому? Я щось не пригадую, щоб там була якась княгиня Джульєтта. Правда, я не був там уже більш як сорок років. То що ж це за Джульєтта?

— Джульєтта Капулетті, — пояснив сер Олівер, — Бачте, у нас є про неї п'єса... Її склав такий собі Шекспір. Прегарна п'єса. Ви знаєте її, падре?

— Ні. Але стривайте, Джульєтта Капулетті, Джульєтта Капулетті.. — замурмотів падре Іпполіто. — Я мусив би знати її. Я бував у Капулетті з отцем Лоренцо...

— Ви знали ченця Лоренцо? — в подиві промовив сер Олівер.

— Ще б пак я не знав його! Я ж у нього був міністрантом, синьйоре. Слухайте, а може, це та Джульєтта, що вийшла за графа Паріса? її я

знав. Дуже побожна й славна пані — графиня Джульєтта. Вона з роду Капулетті — з тих Капулетті, що торгували оксамитом.

— Ні, це ніяк не може бути вона, — заперечив сер Олівер. — Та, справжня Джульєтта померла зовсім молодою, і то такою сумною смертю, що сумнішої годі й уявити.

— Ах так, — відказав *gaolto revereado*. — Ну, то це не вона. Та Джульєтта, що я знав, одружилася з графом Парісом і народила йому восьмеро дітей. Взірцева, добродісна дружина, молодий синьйоре, дай боже й вам таку. Правда, казали, що вона перше була закохалась у якогось молодого *scapulone*[246]... Та про кого, синьйоре, не плещуть бозна-чого? Звісна річ, молодь нерозважна й шалена. Будьте раді, синьйоре, що ви молодий. Чи *inglesi* теж бувають молоді?

— Бувають, — зітхнув сер Олівер, — Ох, отче, і нас палить вогонь юного Ромео!

— Ромео? — перепитав падре Іпполіто й хильнув вина. — Цього я, мабуть, знав. Чи це часом не той молодий *sciocco*[247], не той гультьяй і зайдиголова Монтеккі, що поранив графа Паріса? Подейкували, ніби через Джульєтту. Так, так. Її висватали за графа Паріса — чудова партія, синьйоре, той Паріс був дуже багатий і славний молодий пан, — але Ромео, казали, вбив собі в голову, що Джульєтта дістанеться йому. Наче багатії Капулетті віддали б дочку за котрогось із зубожілих Монтеккі! А до того ж Монтеккі тягли руку за Мантуєю, тоді як Капулетті стояли за міланського герцога. Ні, ні. Я гадаю, що цей *assalto assassinatorico*[248] на Паріса був звичайнісіньким політичним замахом. Адже нині кругом політика, любий сину. Звісно, після тієї вихватки Ромео довелося втекти до Мантуї, і вже він звідти не вернувся.

— А от і ні! — вигукнув сер Олівер. — Вибачте, падре, але все було не так. Джульєтта кохала Ромео, але батько й мати силували її вийти за графа Паріса...

— Бо знали, що й до чого, — погодився старий священик. — Ромео був ribaldo[249] й стояв за Мانتую.

— Але напередодні шлюбу з Парісом отець Лоренцо дав їй порошок, щоб вона запала в сон, схожий на смерть... — провадив сер Олівер.

— Брехня! — зразу перебив його падре Іпполіто. — Отець Лоренцо ніколи б не зробив такого! Правда тільки, що Ромео напав на Паріса на вулиці й поранив його. Певне, п'яний був.

— Вибачте, отче, але все було зовсім не так, — запротестував сер Олівер. — Насправді було ось як: Джульєтту поховали, а Ромео над її могилою простромив Паріса шпагою...

— Стривайте, — знову перебив його священик. — По-перше, це було не над могилою, а на вулиці біля пам'ятника Скалігерам. А по-друге, Ромео не простромив його, а тільки поранив у плече. Ви думаєте, так легко вбити людину шпагою? Спробуйте-но самі, юначе!

— Scusi[250], — заперечив сер Олівер, — я ж сам бачив усе на сцені, під час прем'єри. Граф Паріс був справді простромлений шпагою в двобої й помер на місці. А Ромео, гадаючи, що Джульєтта померла, отруївся над її домовиною. Ось як усе було, падре.

— Де там, — буркнув отець Іпполіто. — Зовсім він не отруївся, а втік до Мантуї.

— Пробачте, падре, — стояв на своєму Олівер, — я все бачив на власні очі: адже я сидів у першому ряду! В ту хвилину прокинулася Джульєтта, побачила, що її коханий Ромео неживий, теж випила отрути й померла.

— Пусте, — розсердився падре Іпполіто. — Аж диво бере, хто це міг наплести такого. Насправді Ромео втік до Мантуї, а сердешна Джульєтта

з журби справді якесь там зілля винила. Але нічого страшного не було, синьйоре, то все так, по-дитячому; та й що ви хочете, адже їй було заледве п'ятнадцять років... Я все знаю від самого Лоренцо, молодий синьйоре; звісно, я тоді був ще отакий-о ragazzo[251], —добряга патер показав рукою десь так на лікоть від землі. — Джульєтту потім відвезли одужувати до тітки в Безенцано, а слідом за нею туди поїхав І граф Паріс іще з перев'язаною рукою... ну, і, самі знаєте, як воно буває в таких випадках: таке палке кохання, що куди там! Через три місяці й звінчалися. Ессо[252], синьйоре, як воно буває в житті. Я сам був на їхньому весіллі міністрантом у білому стихарі...

Сер Олівер сидів якийсь наче засмучений.

— Не гнівайтесь, отче, — нарешті сказав він, — але в тій англійській п'єсі все в тисячу разів прекрасніше.

Падре Іпполіто сердито засопів.

— Прекрасніше! Що ви бачите прекрасного в тому, коли двоє молодят відбирають собі життя? Чи не шкода їх, синьйоре? А як на мене, то прекрасніше те, що Джульєтта вийшла заміж і народила восьмеро дітей, та ще яких дітей: мов намальовані!

Олівер похитав головою.

— Е, це вже не те, любий падре; ви не знаєте, що таке велике кохання.

Низенький патер замислено покліпав очима.

— Велике кохання? По-моєму, це... коли двоє людей зуміли прожити весь вік у злагоді... віддано й вірно... Джульєтта була благородна жінка, любий синьйоре. Виростила восьмеро дітей і дбала про чоловіка до самої смерті... То у вас Верону називають містом Джульєтти? Це ви, англійці,

дуже славно придумали, добродію. Синьйора Джульєтта була справді чудова жінка, дай їй боже вічне блаженство.

Молодий Олівер неначе прокинувся з задуми.

— А що сталося з Ромео?

— З Ромео? Я й не знаю до пуття. Щось ніби чув про нього... А, пригадав. Він у Мантуї закохався в дочку якогось маркіза... як пак його... Монфальконе, Монтефалько чи якимось так. Ох, синьйоре, ото було те, що ви називаєте велике кохання! Він, здається, навіть викрав її — страх яка романтична історія, тільки я вже забув подробиці... Що ви хочете, адже це сталося в Мантуї. Але то була нібито *passione senza esempio* — така, знаєте, нечувана пристрасть, синьйоре. Так принаймні казали. Ессо, синьйоре, дощу вже й нема.

Сер Олівер зніяковіло підвівся.

— Ви були дуже ласкаві, падре. *Thank you so much*[253]. Дозвольте мені дешицю лишити вам... для ваших убогих парафіян... — промимрив він, почервонівши, і засунув під край тарілки жменю цехінів.

— Що ви, що ви, — вжахнувшись, замахав руками падре Іпполіто. — Стільки грошей за скибочку веронської ковбаси!

— Тут і за вашу оповідку, — квапливо пояснив молодий англієць. — Вона була... м-м-м... дуже... дуже... не знаю, як сказати. *Very much indeed*[254].

240

Заїзду (італ.).

241

Ваша превелебність (італ.).

242

Добре (італ.).

243

Вельмишановний священик (італ.).

244

Англієць (італ.).

245

Дякую (італ.).

246

Гульвісу (італ.).

247

Навіженець (італ.).

248

Напад з метою вбивства (італ.).

249

Негідник (італ.).

250

Вибачте (італ.).

251

Хлопчак (італ.).

252

От (італ.).

253

Дуже вам вдячний (англ.).

254

Справді, дуже... (Англ.).